

Отговор от Инспектората на Република Словения за природни ресурси и пространствено планиране

Случаи на нелегални пратки с отпадъци (2015–2025)

В периода между 2015 и 2025 година надзорните органи на Република Словения (Инспекторатът, Финансовата служба на Република Словения и Полицията) обработиха общо 12 нелегални пратки с отпадъци. (Тези случаи са практически от 2019 година нататък, виж по-долу, моя бележка.)

- В 9 случая Словения е била транзитна държава,
- в 2 случая – държава на местоназначение,
- в 1 случай – държава на изпращане.

Не са открити нелегални пратки между 2015 и 2018 година. Случаи по години:

- **2019:** Открити са 3 пратки с отпадъци без съответната документация. В два случая отпадъчна пластмаса е била декларирана, но всъщност ставало въпрос за смес от отпадъци, а в един случай – отпадъчни оловни пръчки и мрежа. Държавата на изпращане е била Италия, местоназначението е било България.
- **2020:** Открити са 3 пратки с отпадъчна пластмаса, всички без съответната документация. В два случая местоназначението е било Сърбия, в един случай – България. Във всички случаи всъщност е била транспортирана смес от отпадъци.
- **2021:** Открити са 2 пратки отпадъчна пластмаса без съответната документация. Едната е била изпратена от Белгия към Сърбия, а другата от Словения към България.
- **2022:** Открита е 1 пратка, при която български гражданин с временно пребиваване в Словения е транспортирал отпадъчни батерии и метален и неметален отпадък от Австрия в Словения без документация. Финансовата служба на Република Словения наложи глоба и придружи превозното средство до завод за рециклиране, където отпадъкът е бил предаден за преработка.
- **2023:** Открита е 1 пратка отпадъчна пластмаса (декларирана като пластмаса, всъщност смес от отпадъци). Държава на изпращане – Италия, държава на местоназначение – България. В този случай пратката също не е имала съответната документация.
- **2024:** Открити са 2 случая.
 - В първия случай български гражданин с временно пребиваване в Словения се е опитал да транспортира различни видове отпадъци от Австрия в Словения без съответните документи. Пратката е била върната в Австрия.
 - Във втория случай ставало въпрос за нелегален износ на употребявано електрическо и електронно оборудване (на английски е Waste of Electrical and Electronic Equipment – WEEE, моя бележка) от Швеция в Сърбия, като износните процедури са се осъществявали в Словения. Тъй като пратката не е била придружена с документация за функционалността на оборудването, тя е била обявена за нелегална.

- **2025:** досега не са открити нелегални пратки, свързани със Сърбия, Северна Македония или България.

Във всички споменати случаи компетентните органи са били информирани за съмнителните нелегални пратки и отпадъците са били върнати в държавите на изпращане в съответствие с член 24 от Регламент (ЕО) 1013/2006 за пратки на отпадъци.

Санкции за нелегални дейности, свързани с отпадъци

Регламентът за прилагане на Регламент (ЕО) за пратки на отпадъци определя глоби за трансгранични пратки на отпадъци:

- за юридически лица от 10 000 до 40 000 евро,
- за отговорни лица на юридически лица от 1 500 до 4 000 евро,
- за физически лица от 800 до 1 200 евро.

Ако обаче става въпрос за престъпление, то се регулира от Наказателния кодекс на Република Словения, който предвижда:

- парична глоба или лишаване от свобода от 1 до 8 години, а в случай на престъпление, извършено в рамките на престъпна организация – лишаване от свобода от 1 до 12 години.

Барбара Шубич

Съветник по връзки с обществеността

Инспекторат на Република Словения за природни ресурси и пространствено планиране

Оригинал на словенски:

[следва оригиналният словенски текст]

Отговор от Главна дирекция на полицията на Словения

Уважаеми г-н Методиев,

Какви са наказанията в случай на нелегални дейности с отпадъци – транспорт и изхвърляне?

Моля, намерете извадка от нашия Наказателен кодекс.

Замърсяване и разрушаване на околната среда

Член 332

(1) Всеки, който чрез нарушаване на разпоредбите:

1. застрашава живота на едно или повече лица или причинява риск от тежко телесно нараняване или действителна вреда на качеството на въздуха, почвата или водата, или на животни или растения, чрез изпускане, емитиране или внасяне на количества вещества или йонизиращо лъчение във въздуха, почвата или водата;
2. събира, транспортира, преработва или изхвърля отпадъци, или надзирава такива процеси или дейности след прекратяване на експлоатацията на съоръжение за обезвреждане на отпадъци, или търгува с отпадъци или посредничи с отпадъци по начин, който застрашава живота на едно или повече лица или причинява риск от тежко телесно нараняване или действителна вреда на качеството на въздуха, почвата или водата, или на животни или растения;
3. от точка 35 на член 2 от Регламент (ЕО) на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превозите на отпадъци, изпраща значителни количества отпадъци в една пратка или в няколко пратки, които изглеждат свързани;
4. експлоатира съоръжение, в което се извършва опасна дейност или се съхраняват опасни вещества или препарати, които биха могли да причинят смъртта на едно или повече лица или тежко телесно нараняване или действителна вреда на качеството на въздуха, почвата или водата, или на животни или растения извън съоръжението;
5. причинява риск от значително влошаване на местообитанието в защитена територия;
6. произвежда, внася, изнася, пуска на пазара или използва вещества, които разрушават озоновия слой, се наказва с лишаване от свобода до пет години.

(2) Ако деянието, посочено в точки 1), 2), 4) или 5) от предходната алинея, доведе до тежко телесно нараняване или действителна вреда на качеството на въздуха, почвата или водата, или на животни или растения, извършителят се наказва с лишаване от свобода до осем години.

(3) Ако деянието, посочено в точки 1), 2) или 4) от първата алинея на този член, доведе до смъртта на едно или повече лица, извършителят се наказва с лишаване от свобода между една и дванадесет години.

(4) Ако деянието е извършено по непредпазливост, извършителят се наказва за деянието, посочено в първата алинея на този член, с глоба или лишаване от свобода до две години, за деянието, посочено във втората алинея на този член, с лишаване от свобода до три години, а за деянието, посочено в третата алинея на този член, с лишаване от свобода между една и осем години.

(5) Ако деянието, посочено в първата, втората или третата алинея на този член, е извършено в престъпна организация с цел извършване на такива деяния, извършителят се наказва с лишаване от свобода от една до дванадесет години.

Имало ли е случаи на нелегални дейности с отпадъци във вашата страна през последните десет години (2015-2025), в които са участвали граждани или фирми от Сърбия, Македония или България?

Ако да, в какви случаи са били замесени, какви са били количествата, какъв е бил видът на отпадъка и къде е трябвало да завърши? Какво се е случило с този отпадък в крайна сметка?

Във връзка с инцидента полицията разследва подозирани незаконни пратки с отпадъци. В случая с българските фирми (2022 г.) са били включени незаконни пратки с отпадъци от България до Словения. Пратките са били изпращани за продължителен период от време. Ставало е въпрос за пратки с отпадъци, придружени с непълно/невярно съдържание.

В един случай полицията разследва подозирано замърсяване на околната среда, при което фирма и отговорно лице от Сърбия са били подозирани в незаконно изхвърляне на отпадъци в защитена територия.

В друг случай от 2022 г. замесените лица са били сръбски гражданин и словенска фирма, подозирани в изпращане на големи количества незаконни отпадъци от Италия до Сърбия. Отпадъкът е бил оставен в Словения.

Някои случаи все още са висящи в съда, поради което не можем да предоставим допълнителна информация. По правило пратките с отпадъци, които са спрени в транзит, се връщат в страната на произход. В Словения това се регулира от компетентното Министерство на околната среда, климата и енергетиката.

Моля, намерете приложения линк към SOCTA, където можете да намерите допълнителни данни относно незаконните пратки с отпадъци.

<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

С уважение,

Драго Менегалия

Представител на словенската полиция за връзки с обществеността
по направление Криминалитет
Главна дирекция на полицията

Допълнителен отговор по тези въпроси:

Доколкото разбирам, имало е един случай с участието на няколко български фирми през 2022 г. Това правилно ли е? Можете ли, моля, да изясните какъв вид незаконни отпадъци са били транспортирани от България до Словения?

Относно незаконното изхвърляне в защитена територия – това станало ли е в Словения или Сърбия? Бихте ли могли да споделите какъв вид отпадък е бил замесен и какво се е случило с него след това?

Относно незаконния отпадък с произход от Италия и предназначен за Сърбия, който в крайна сметка е бил оставен в Словения – този отпадък законно ли е бил депониран, изгорен, рециклиран или е бил изоставен незаконно?

И накрая, мога ли любезно да попитам дали бихте могли да споделите имената на българските, сръбските и словенските фирми, участващи в случаите?

Уважаеми г-н Методиев,

Всички случаи, в които България е била спомената като извършител, са включвали български фирми като организатори на пратки с отпадъци. Тези престъпления са били открити на магистралите като незаконни транспорти на отпадъци с камион. Всички споменати случаи на изхвърляне и замърсяване са се случили в Словения. В тези случаи сръбска фирма е действала като организатор на пратките с отпадъци. Отпадъкът е бил изхвърлен или оставен в съоръжения без подходящо рециклиране и е бил почистен от държавата. В случаите със сръбската фирма отпадъкът се е състоял от смесени пластмасови отпадъци.

Като цяло мнозинството от незаконните пратки с отпадъци, открити в Словения, включват пластмасови отпадъци. Не можем да споделим данни за имена и други лични данни на подозирани лица или субекти.

С уважение,

Драго Менегалия

Представител на словенската полиция за връзки с обществеността
по направление Криминалитет
Главна дирекция на полицията

Отговор от Върховната държавна прокуратура на Република Словения

Относно вашите въпроси бихме искали да ви информираме, че не сме в състояние да отговорим на тях.

В прокуратурата водим статистики на базата на страните, участващи в производствата, и броя на получените сигнали, а не на базата на съдържанието на делата. Също така не водим записи на базата на националността на страните, участващи в производствата.

Благодарим ви за разбирането.

С уважение,

Връзки с обществеността

**Върховна държавна прокуратура
на Република Словения**